S?n?f Ö?retmenleri için Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f Ö?retmenleri için Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30328

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?f Ö?retmenleri için Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i, s?n?f ö?retmenlerinin bilgi ve ileti?im teknolojilerini (B?T) kullanma becerilerine yönelik alg?lad?klar? yeterlilik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, toplam 16 maddeden ve iki ana boyuttan olu?maktad?r: **Bilgisayar Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s?** ve **?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s?**. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri ile yüksek düzeyde yap? geçerlili?ini ve Cronbach Alfa katsay?lar? ile yüksek düzeyde iç tutarl?l???n? kan?tlam??t?r. Ölçek, ö?retmenlerin teknoloji entegrasyonuna yönelik özgüvenlerini belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

S?n?f Ö?retmeni, Bilgisayar Kullan?m?, ?nternet Kullan?m?, Özyeterlilik Alg?s?, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikometrik.

Yazarlar

Süleyman Nihat ?ad, Osman Demir

Amaç

Ölçe?in temel amac?, görevli s?n?f ö?retmenlerinin hem genel bilgisayar becerilerine hem de e?itsel amaçl? internet kullan?m?na dair sahip olduklar? **özyeterlilik alg?lar?n?** güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçüm, ö?retmenlerin teknolojiye yönelik tutumlar?n?, mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? ve teknoloji entegrasyonu konusundaki yeterlilik düzeylerini belirlemeye yard?mc? olur.

E?itim alan?nda teknolojinin giderek artan önemi göz önüne al?nd???nda, bu ölçek, e?itim yöneticilerine ve ara?t?rmac?lara, ö?retmenlerin dijital yeterliliklerini desteklemek üzere hedeflenmi? müdahale programlar? tasarlama konusunda bilimsel veriler sa?lamay? amaçlamaktad?r. Ölçek, ö?retmenlerin kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini nicel olarak ortaya koymaktad?r.

Yap? (Construct)

Ölçek, sosyal bili?sel teori çerçevesinde ele al?nan **özyeterlilik alg?s?** yap?s?n? ölçmektedir. Özyeterlilik, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inanc?d?r. Bu ölçekte yap?, iki spesifik alt boyuta ayr?lm??t?r:

Bilgisayar Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s?: S?n?f ö?retmenlerinin bilgisayar?n i?letim sistemini

ARABPSYCHOLOGY.COM

yönetme, yaz?l?msal sorunlar? giderme ve genel bilgisayar becerilerini kullanma konusundaki yeterlilik inançlar?n? kapsar.
?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s?: Ö?retmenlerin, özellikle e?itim içerikli web sitelerini kullanma, çevrimiçi kaynaklara eri?me ve interneti pedagojik amaçlarla etkin kullanma becerilerine dair inançlar?n? ifade eder.

Geçerlilik

Ölçe?in geçerlilik çal??malar?, kapsaml? bir pilot uygulama ve iki a?amal? do?rulay?c? faktör analizini içermi?tir. ?lk olarak, **kapsam ve görünü? geçerlili?i**, uzman görü?leri al?narak sa?lanm??t?r. Taslak ölçek, 250 s?n?f ö?retmeninin kat?ld??? bir pilot uygulama ile test edilmi?tir.

Yap? Geçerlili?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile iki faktörlü modelin toplam varyans?n %74,02'sini aç?klad??? belirlendikten sonra, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. ?lk DFA sonuçlar? mükemmel uyum iyili?i de?erleri sunmu?tur (X^2/sd=2.00; RMSEA=0.063; CFI=0.97). Modelin kararl?l???n? test etmek amac?yla, 328 ki?ilik yeni bir veri seti üzerinde ikinci bir DFA gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizde de uyum iyili?i de?erlerinin kabul edilebilir veya mükemmel s?n?rlarda oldu?u tespit edilmi?tir (X^2/sd=2.81; RMSEA=0.074; CFI=0.96).

Ölçüt Ölçek Geçerlili?i kapsam?nda, ölçek alt boyutlar?n?n ilgili di?er özyeterlilik ölçekleriyle istatistiksel aç?dan anlaml? ili?kileri oldu?u görülmü?tür. Bilgisayar özyeterlilik boyutu, A?kar ve Umay (2001) ölçe?i ile pozitif yönde orta düzeyde anlaml? bir ili?ki (r=0.561) göstermi?tir. ?nternet kullan?m? özyeterlilik boyutu ise ?ahin (2009) ölçe?i ile güçlü, pozitif yönde anlaml? bir ili?ki (r=0.800) sergilemi?tir (p<0.05).

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve test-tekrar test yöntemleriyle yüksek düzeyde kan?tlanm??t?r. **?ç tutarl?l?k** için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar?, ?nternet kullan?m? faktörü için 0.933 ve Bilgisayar kullan?m? faktörü için 0.943 olarak bulunmu?tur. Guttman iki-yar? güvenilirlik katsay?lar? da benzer ?ekilde yüksek de?erler (s?ras?yla 0.905 ve 0.928) vermi?tir.

Madde-toplam korelasyonlar?, tüm maddelerin ilgili faktörlerle güçlü bir ili?ki içinde oldu?unu göstermi?tir (0.730 ile 0.847 aras?nda). Ayr?ca, alt ve üst %27'lik gruplar aras?nda yap?lan kar??la?t?rmalar, maddelerin yüksek ay?rt edicilik düzeyine sahip oldu?unu ve geni? etki büyüklü?ü (d= 2.35-3.55) ile anlaml? düzeyde farkl?la?t???n? ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ayn? davran??? ölçme e?iliminde oldu?unu teyit etmektedir.

Test-tekrar test güvenilirli?i analizleri, her iki boyut için de pozitif yönde anlaml? ve yüksek korelasyon katsay?lar? göstermi?tir (Bilgisayar faktörü: 0.846; ?nternet faktörü: 0.946). Bu yüksek korelasyonlar, ölçe?in zamana ba?l? olarak kararl? ve tutarl? ölçümler sundu?unu

ARABPSYCHOLOGY.COM

kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek, 250 s?n?f ö?retmeni üzerinde gerçekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda net bir ?ekilde **iki faktörlü yap?ya** sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu model, toplam varyans?n %74.02'sini aç?klayarak yap?sal netli?i sa?lam??t?r. Faktörler, Bilgisayar Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? (8 madde) ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? (8 madde) olarak adland?r?lm??t?r.

Modelin do?rulanmas?, iki ayr? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile gerçekle?tirilmi?tir. ?lk DFA, modelin veriye mükemmel uyum sa?lad???n? göstermi?; ikinci DFA ise (yeni bir veri seti ile) modelin genellenebilirli?ini desteklemi?tir. ?kinci DFA'da elde edilen uyum iyili?i de?erleri, modelin kabul edilebilir s?n?rlarda oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu güçlü faktör analizi kan?tlar?, ölçe?in teorik yap?s?na uygun, sa?lam bir ölçme arac? oldu?unu göstermektedir.

Araç (Instrument)

Test Türü: Geli?tirme

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: S?n?f Ö?retmenleri

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de görev yapan ilkö?retim kademesi s?n?f ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: 11'li Likert Tipi Derecelendirme kullan?lmaktad?r. Derecelendirme aral??? 0 (Yapamayaca??mdan kesinlikle eminim) ile 10 (Yapabilece?imden kesinlikle eminim) aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Yetkinli?i, ICT Özyeterlilik, E?itim Teknolojileri, Psikometri, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Süleyman Nihat ?ad

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kurumsal E-posta Adresi: nihat.sad@inonu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?nönü Üniversitesi, E?itim Fakültesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik çal??malarda kullan?m için mevcuttur. Ticari olmayan akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar (Süleyman Nihat ?ad) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Test Y?l?: Ölçe?in geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? 2015 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

The original document can be downloaded here: sinif-ogretmenleri-icin-bilgisayar-ve-internet-kullanimi-ozyeterlilik-algisi-olcegi-toad.docx

Referanslar

?ad, S. N. ve Demir, O. (2015). S?n?f Ö?retmenleri ?çin Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i: Geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *?lkö?retim Online, 14*(2), 489-510. Makale ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

A?kar, P. ve Umay, A. (2001). ?lkö?retim matematik ö?retmenli?i ö?rencilerinin bilgisayar yeterlik alg?lar?. Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 20, 1-8.

?ahin, A. (2009). Ö?retmen adaylar?n?n e?itsel internet kullan?m özyeterlilik alg?lar?. Yay?mlanmam?? yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

S?n?f Ö?retmenleri için Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Bilgisayar kullan?m? özyeterlili?i (8 m): Bilgisayar?n i?letim sistemi çökünce tekrar çal???r hale getirme
?nternet kullan?m? özyeterlili?i (8 m): E?itim içerikli web sitelerini kullanma

ARABPSYCHOLOGY.COM